

Asia: VN/18125/2025

Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kannatamme nykyisen lain taiteen perusopetuksesta korvaamista uudella lailla sekä muutoksia opetus- ja kulttuuritoimen rahoitukseen.

Pidämme hyvinä esityksen tavoitteita:

taiteen perusopetuksen saavutettavuuden parantaminen

toiminnan laadun vahvistaminen

uudistuksiin ja yhteistyöhön kannustaminen

rakenteiden selkeyttäminen

vakaa, ennustettava ja ymmärrettävä rahoitusjärjestelmä

Kannatamme näitä, mutta muistutamme, että uudistuksiin ei ole varaa ilman lisä-VOS-tukea.

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Yhden oppimäärän malliin siirtyminen on kannatettavaa, mutta se aiheuttaa siirtymävaiheessa lisäkustannuksia ja lisätyötä. Ei-VOS-oppilaitoksille tarvitaan tähän erillistä tukea ja määrärahoja.

Kannatamme siirtymistä kahdesta oppimäärästä yhteen, mutta se edellyttää:

Aktiivista viestintää ja informaatio-ohjausta

Oppilaitosten välistä yhteistyötä

Resurssien tarkoituksenmukaista jakamista

Siirtymä tuo kustannuksia (hallinto, ops-työ, kurssisuunnittelu). Nykyiset ei-VOS-oppilaitokset tarvitsevat tähän valtion lisätukea, jotta työ ei kaadu palkattomaksi talkootyöksi osa-aikaisille opettajille. Viimeksi opetussuunnitelman suunnittelu osui KiKy-aikaan, jolloin opettajille määrättiin kiky:n varjolla tietty määrä palkattomia muun työn tunteja. Nyt tuskin tällaista samanlaista valtiollista kilpailukykytalkoota on tulossa.

Yhden oppimäärän mallin mahdollisia ongelmia ovat:

Opetussuunnitelmien epäyhtenäisyys:

Opetussuunnitelmien perusteiden soveltaminen on aiemmin ollut monenkirjavaa. Jokaisella oppilaitoksella on ollut oma opetussuunnitelmansa. Jatkossa yhtenäisyyttä on lisättävä, jotta opetussuunnitelmien toteutus olisi yhdenvertaisempaa ja käytännöllisempää eri oppilaitosten välillä. (esim. paremmin verrannollisia keskenään oppilaan vaihtaessa oppilaitosta kesken opintojen)

Tpo-oppimäärän suorittaminen ryhmäopetuksessa:

Erityisenä ongelmana näemme suunnitellun tpo-oppimäärän (1000 h) toteuttamisen instrumenttiryhmäopetuksessa. Ryhmäopetuksessa oppilaat eivät yleensä saavuta samaa taitotasoa samalla tuntimäärällä kuin yksilöopetuksessa. Esimerkiksi 45 minuutin yksityistunnilla oppimistulokset ovat selvästi parempia kuin vastaavassa 45 minuutin ryhmätunnissa.

Kikkailu ryhmäopetuksen tuntimäärillä:

Jotkut oppilaitokset saattavat pyrkiä vähentämään yksilöopetusta, jotta tpo-oppimäärän suorituksia saataisiin enemmän. Tämä kuitenkin johtaisi siihen, että todelliset oppimistulokset jäisivät huomattavasti heikommiksi verrattuna yksilöopetukseen.

EHDOTUS: Jotta oppimäärän suorittamistahdista saataisiin realistisempi kuva, ryhmäopetuksen osalta tulisi huomioida kunkin oppilaan henkilökohtainen opetusaika. Esimerkiksi viiden oppilaan ryhmässä 45 minuutin tunnin voisi kirjata tarkoittavan noin 9 minuutin yksilöllistä opetusta per oppilas. Näin estettäisiin opetustuntien "kikkailu" ja varmistettaisiin tasapuolisempi ja realistisempi arvio oppilaiden etenemisestä.

Muu ryhmäopetus, esim. yhteissoitto ja MuHa- tunnit eivät kuuluisi tähän henkilökohtaisen opetusajan laskennallisen tarkastelun piiriin. Vain instrumenttiopetusta, jota annetaan eri muodoissa, tulisi suhteuttaa näin.

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

En kannata

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Koulutuksen järjestämislupien edellytysten toteutumista tulisi seurata säännönmukaisesti, jotta ongelmat tulevat opetushallinnon tietoon ajoissa.

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

10 § Yhteistyö

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

11 § Vastuutehtävä

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

12 § Valtion rahoitus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Työryhmän ehdottama malli taiteen perusopetuksen valtionrahoitusjärjestelmästä on pääosin hyvä. Se on erityisesti yleistä oppimäärää opettavissa ei-VOS-oppilaitoksissa hartaasti odotettu ja luo toivoa oikeudenmukaisemmasta ja yhdenvertaisemmasta järjestelmästä myös palkkaus-
kysymyksissä.

Olemme kuitenkin huolissamme siitä, mitä tapahtuu, jos esitetty lisärahoitus ei toteudu. Lakiuudistuksen realistinen toimeenpano on silloin kyseenalainen.

Lisärahoitus (10 milj. €) on kuitenkin välttämätön uudistuksen toteutumiseksi – ilman sitä laki jää paperille.

Ei-VOS-oppilaitokset kärsivät nykytilanteessa mm. korkeista lukukausimaksuista, resurssipulasta, opettajien työehtojen kiertämisestä ja opetuksen laadun heikkenemisestä. VOS-oppilaitosten opetuksen laatu nojaa tällä hetkellä vahvasti opettajien omistautuneisuuteen, ammattitilpöyteen ja talkootyöhaluihin, mikä ei ole oikein.

Valtionosuusjärjestelmän tulee olla vakaa ja ennustettava, jotta oppilaitokset voivat maksaa TES:n mukaisia palkkoja ja turvata laadukkaan opetuksen.

Nykyisen rahoitusjärjestelmän ongelmia ei-VOS-oppilaitoksen näkökulmasta ovat...

Rahoituksen riittämättömyys:

Professori Annina Suomisen selvitys "Taiteen perusopetuksen rahoitusjärjestelmän uudistamistarpeet taiteen perusopetuksen saatavuuden turvaamiseksi sekä rahoitusjärjestelmän selkeyttämiseksi ja ajantasaistamiseksi" (2019) kuvaa ongelmaa, joka on myös oman oppilaitoksemme arkipäivää: oppilaitoksilla ilman VOS-rahoitusta ei ole resursseja kehittää tai laajentaa toimintaansa, vaikka puitteet muuten olisivat kunnossa.

Tämä ongelma ei ole vain haja-asutusseudun vaan myös kasvukeskuksien ongelma.

Myös korkeasti koulutetut opettajat tekevät ei-VOS-oppilaitoksissa usein työtä palkatta vain pysyäksöen opetussuunnitelman perässä ja säilyttääksöen työpaikkansa. Meidän oppilaitoksessamme on palkatta valmisteltu mm. oppilaskonsertteja, sävelletty juhluvuoden musikaalia, infottu ryhmäopetuksen muutoksista, uusista kurssikokonaisuuksista ja hankittu niihin oppilaita, sekä tehty muitakin opettajalle kuulumattomia hallinnollisia töitä.

Ongelmat työehdoissa ja palkkauksessa:

Ainakin osa ei-VOS-oppilaitoksista on kiertänyt Sivistan työehtosopimusta vuodesta 2016 alkaen. Tällainen toiminta on parhaillaan OAJ:n ja SMOL:in tarkastelun alla.

Käytäntöjä ovat mm.:

Leikattujen palkkojen maksaminen ilman paikallista sopimusta

Kuukausipalkkaisten opettajien lomauttaminen laittomasti kesätauolla

Opetustuntien minimimäärän poistaminen työsopimuksista (nollatuntisopimukset)

Kokemuslisien, kesälomakorvausten ja palkkarästien maksamatta jättäminen tai viivästyminen

Opetuksen kehittämisen estyminen ja oppilaiden eriarvoisuus

Opettajille ei ole tarjottu palkallisia mahdollisuuksia kehittää opetusta.

Kokouksia on pidetty harvoin tai palkatta.

Instrumenttiopetuksessa on painotettu ryhmäopetusta yksilöllisten oppimistulosten kustannuksella.

Lahjakkaita ja nopeasti edistyviä oppilaita on jopa ohjattu VOS-oppilaitoksiin, koska heidän tarvitsemansa lisäopetus on katsottu ei-VOS-oppilaitokselle liian kalliiksi.

Tarve vakaalle rahoitukselle:

Valtionosuusjärjestelmän tulee olla ennustettava ja vakaa, jotta:

Oppilaitokset voivat maksaa TES:n mukaisia palkkoja

Opetus pysyy laadukkaana ja saavutettavana

Opettajakunta voi työskennellä ilman jatkuvaa epävarmuutta resursseista ja palkanmaksusta

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kelpoisuusvaatimukset: On hyvä että kelpoisuusvaatimuksia taiteen perusopetuksen opettajille nostetaan ja valvontaa suoritetaan. Jos kuitenkin korkeasti koulutetuille ammattilaisille ei makseta heidän tekemästään työstä täysmääräisesti, kuten on nyt tilanne monissa ei-VOS-oppilaitoksissa, tilanne on epäreilu ja kelpoisuusvaatimukset epärealistisia.

14 § Oppilaaksi ottaminen

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

15 § Oppilailta perittävät maksut

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Espoossa vain murto-osa halukkaista pääsee VOS-oppilaitoksiin musiikin opiskelijoiksi. Kasvualueena pääkaupunkiseudulla tarve ja kysyntä kohtuuhintaiselle taiteen perusopetukselle kasvaa kuitenkin koko ajan.

Lukukausimaksut voivat ei-VOS-oppilaitoksissa olla jopa 50 % korkeammat kuin VOS-oppilaitoksissa. Vähäosaisuuden lisääntyessä taiteen perusopetus on entistä saavuttamattomampaa vähävaraisemmissa väestöryhmissä.

Yleistä oppimäärää tarjoavat ei-VOS-oppilaitokset saavat usein vain "ylijäyvät" oppilaat, mutta usein käy niin, että nämä oppilaat eivät käänny ei-VOS-laitosten puoleen lukukausimaksujen korkean hinnan vuoksi, ja saattavat jättää harrastuksen kesken. Tällöin saavutettavuus ja yhdenvertaisuus ei toteudu.

Oppilailta perittäviä maksuja on saatava nykyisissä yleisen oppimäärän oppilaitoksissa alas, jotta yhdenvertaisuus toteutuu ja kasvukeskuksien kasvavaan kysyntään ja tarpeeseen voidaan vastata.

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

19 § Koulutuksen arviointi

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

-

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kannatamme ehdottomasti valtionosuuksien jakamista nykyisille yleisen oppimäärän oppilaitoksille ehdotuksessa esitetyin perustein. Olemme erittäin huolestuneita tilanteesta, jos nykyiset käytännöt ja myöntämisperusteet eivät muutu.

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Osittain tarpeeton muutos. Tällä hetkellä oppilaitoksissa työskentelee suurimmaksi osaksi ammattitaitoista ja koulutettua henkilöstöä, eikä opetuksen laadun heikkous ole useinkaan

henkilöstöstä johtuvaa, vaan resursseista, kehitysmahdollisuuksista, ja yksinkertaisesti rahapulasta johtuvaa.

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

-

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Muut kommentit ja huomiot:

Pyydämme, että kommentti aloitetaan viittaamalla työryhmän ehdotuksen lukuun, alakohtaan, kappaleeseen tai pykälään. Jos kommentti ei koske mitään tiettyä esityksen kohtaa, pyydämme, että kommentti aloitetaan sanoilla "Yleinen kommentti"

-

Hellman Katja

Hellman Katja
Estradan opettajat ry - Estradan opettajat ry